

ย่อวารสาร

Transfusion-Related Acute Lung Injury: Epidemiology and A Prospective Analysis of Etiologic Factors

Christopher C Silliman, Lynn K Boshkov, Zahra Mehdizadehkashi, David J Elzi, William O Dickey, Linda Poalosky, Gwen Clarke, Daniel R Ambruso. *Blood* 2003;101:454-63.

Transfusion-related acute lung injury (TRALI) เป็นภาวะแทรกซ้อนจากการให้โลหิตและส่วนประกอบโลหิตที่อาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต รายงานนี้กล่าวถึงการเกิดภาวะ TRALI จำนวน 90 ครั้งในผู้ป่วยจำนวน 81 ราย โดยเกิดจากการรับเกล็ดโลหิตปกติ (whole blood platelets) 72 ครั้ง เกล็ดโลหิตที่เตรียมจากเครื่อง apheresis 2 ครั้ง เม็ดโลหิตแดงเข้มข้น 15 ครั้ง และพลาสมา 1 ครั้ง โดยเฉลี่ยความชุกของการเกิด TRALI จากการให้ส่วนประกอบโลหิตชนิดเซลล์ (cellular components) เป็น 1 ใน 1,120 เพื่อศึกษาการระบาดของภาวะ TRALI ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาระยะยาวเปรียบเทียบผู้ป่วย TRALI 46 รายแรกกับกลุ่มผู้รับโลหิตโดยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน 225 รายโดยใช้วิธีศึกษาแบบ case-control หลังจากนั้นผู้ศึกษาทำการศึกษาแบบไปข้างหน้า (prospective analysis) ทหการตอบสนองทางชีวภาพที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะ TRALI ในผู้ป่วย 51 ราย ได้แก่ human leukocyte antigen (HLA) ทั้ง class I และ class II แอนติบอดีต่อเม็ดโลหิตขาวชนิด granulocyte ในโลหิตบริจาค และ neutrophil priming activity ในพลาสมาของยูนิทที่ให้และผู้รับโลหิต ผู้ป่วย 2 กลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการเกิด

TRALI ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยโรคมะเร็งของโลหิต ($p < 0.0004$) และผู้ที่มีโรคหัวใจ ($p < 0.0006$) นอกจากนี้ TRALI ยังเกี่ยวข้องกับเกล็ดโลหิตเก่า ($p = 0.014$) การศึกษาที่ตรวจพบ antileukocyte แอนติบอดีในผู้ป่วยเพียงร้อยละ 3.6 และพบว่าโลหิตที่ให้แก่ผู้ป่วยแล้วมีอาการ TRALI มีค่า PMN priming activity มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเมื่อเปรียบเทียบพลาสมาของผู้ป่วยก่อนกับหลังรับส่วนประกอบโลหิต พบว่าพลาสมาของผู้ป่วยที่มีอาการ TRALI มีการเพิ่มของทั้ง interleukin 6 (IL-6) และ lipid (neutral lipid และ lysophosphatidylcholines) priming activity ($p < 0.05$) ผู้ศึกษารูปร่างว่า TRALI อาจมีอุบัติการณ์มากกว่าที่เคยได้พบมาก่อน และพบว่าปัจจัยที่อาจทำให้ผู้ป่วยเกิดอาการ TRALI ได้ง่าย ได้แก่ อายุของผลิตภัณฑ์โลหิต และการมีระดับของ bioactive lipids ในส่วนประกอบโลหิตเพิ่มขึ้น ดังนั้นการเกิด TRALI อาจเป็นปรากฏการณ์ 2 อย่างด้วยกันคือ เกี่ยวข้องกับปัจจัยเสี่ยงของผู้ป่วย และปัจจัยของส่วนประกอบโลหิตที่เก็บเอาไว้

พญ.จุฑาทิพย์ พงศ์ศรีณย์
ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย

ย่อวารสาร

Frequency and Duration of Plasma CMV Viremia in Seroconverting Blood Donors and Recipients

W Lawrence Drew, Gary Tegtmeier, Harvey J Alter, Megan E Laycock, Richard C Miner, Michael P Busch. Transfusion 2003;43:309-13.

ส่วนประกอบโลหิตที่ตรวจไม่พบเชื้อ CMV โดยวิธี serology และส่วนประกอบโลหิตที่ผ่านการกรองโดยวิธีกรองโดยใช้อุปกรณ์กรองเม็ดโลหิตขาวยังคงมีโอกาสเสี่ยงที่จะแพร่เชื้อ CMV ถึงแม้โอกาสจะน้อยกว่าปกติเพื่ออธิบายโอกาสเสี่ยงที่เหลือจึงมีการหาเชื้อไวรัสชนิด cell-free ในกลุ่มผู้บริจาคโลหิตทั้งกลุ่มที่มี CMV seroconversion (ตัวอย่างโลหิตตอนบริจาคให้ผลลบต่อมาภายหลังให้ผลบวก) และกลุ่มที่มี persistently CMV-seropositive สำหรับกลุ่มรับโลหิต ทำการเก็บตัวอย่างโลหิตจากผู้ป่วยที่ทำการผ่าตัดชนิด open-heart และเกิดภาวะตับอักเสบหลังรับส่วนประกอบโลหิตเพื่อหา seroconverting transfusion recipients โดยวิธี plasma-based assay สำหรับ CMV DNA การศึกษานี้ทำการตรวจหา CMV DNA PCR assay โดยใช้เครื่อง COBAS Amplicor CMV DNA Monitor, Roche ใน paired-plasma จำนวน 384 ตัวอย่างจากผู้บริจาคที่มี seroconversion ต่อ anti-CMV จำนวน 192 ราย พลาสมาจำนวน 488 ตัวอย่างที่มี anti-CMV EIA positive จากผู้บริจาคโลหิตที่มี CMV-seropositive (seroprevalent) 60 ราย และพลาสมาที่เจาะเก็บต่อเนื่องจำนวน 113 ตัวอย่างจากผู้รับโลหิตที่เกิด seroconver-

sion ที่มี posttransfusion CMV hepatitis 11 ราย ผลการศึกษา พบว่าในกลุ่มผู้บริจาคที่มี seroconversion จำนวน 192 ราย มีตัวอย่างพลาสมา 3 ใน 384 ตัวอย่างที่มีค่า CMV DNA ในพลาสมาในปริมาณน้อยๆ (400-1,600 copies/mL.) โดย 1 รายตรวจพบก่อนมี seroconversion และอีก 2 รายพบหลังมี seroconversion ในกลุ่มผู้บริจาคโลหิตที่มี CMV-seropositive 60 ราย ไม่พบ CMV DNA ในพลาสมาในกลุ่มผู้รับโลหิตที่มี seroconversion พบว่ามี 3 รายที่ตรวจพบเชื้อไวรัสในพลาสมาชั่วคราว ในช่วงที่มี seroconversion สรุปว่ากลุ่มผู้บริจาคที่มี seroconversion น้อยรายที่ตรวจพบ CMV DNA และพบ CMV DNA ในเปอร์เซ็นต์ที่สูงกว่าในกลุ่มผู้ป่วยที่รับโลหิต แต่ไม่พบในกลุ่มผู้บริจาคโลหิตที่มี seroprevalent ภาวะที่มีไวรัสในกระแสโลหิตในกลุ่มผู้บริจาคที่มี seroconversion อาจช่วยอธิบายการมีความเสี่ยงในระดับต่ำๆ ของการติดเชื้อ CMV โดย CMV-seronegative และโลหิตที่เป็น seropositive ที่ขจัดเอาเม็ดโลหิตขาวออกแล้ว

พญ.จุฑาทิพย์ ฟองศรีธเนย์
ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย

ย่อวารสาร

Hepatic Venocclusive Disease in Blood and BMT in Children and Young Adults: Incidence, Risk Factors, and Outcome in A Cohort of 241 Patients

Ulrike Reiss, Morton Cowan, Alex McMillan, Biljana Horn J Pediatric Hemato/Oncol, 2002;24:746-50.

ภาวะ Hepatic venocclusive disease (VOD) จะพบในช่วงต้นของการปลูกถ่ายไขกระดูก ซึ่งเกิดจากตับถูกทำลายเนื่องจากยาเคมีบำบัดและการฉายรังสี อุบัติการณ์พบได้ ร้อยละ 22-28 ร่วมกับมีโอกาสเสียชีวิตสูงถึงร้อยละ 47 จึงได้ทำการศึกษาถึงประโยชน์ของยาที่ใช้ในการป้องกันและปัจจัยชักนำการเกิด VOD รวมทั้งยาที่ใช้ในการรักษา VOD

วิธีการ: ศึกษาในผู้ป่วยอายุ 5 เดือนขึ้นไปถึง 22 ปี ทำการปลูกถ่ายแบบ myeloablative BMT ที่ UCSF pediatric BMT unit ตั้งแต่เดือน มกราคม ค.ศ. 1992 ถึงธันวาคม ค.ศ. 2000 จำนวนทั้งสิ้น 241 ราย โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือกลุ่มที่ 1 เป็นโรคมะเร็ง กลุ่มที่ 2 ไม่เป็นโรคมะเร็ง กลุ่มที่ 3 เป็นมะเร็งระยะสุดท้าย มีผู้ป่วย 175 รายใช้เฮพารินเพื่อป้องกันขนาด (100 IU/kg/d) การวินิจฉัย VOD ใช้ Mc-Donald criteria เกณฑ์ 2 ใน 3 ข้อต่อไปนี้ 1. ภาวะเหลือง (ระดับบิลิรูบินมากกว่า 2 มก./ดล.) 2. ตับโต 3. น้ำหนักเพิ่มขึ้น (มากกว่าร้อยละ 2 ของน้ำหนักเดิม) วิธีปลูกถ่ายมีทั้ง autologous, allogeneic matched related และ allogeneic matched unrelated ยาเคมีบำบัดที่ใช้ก่อนปลูกถ่ายไขกระดูกประกอบด้วย busulfan, cyclophosphamide และ/หรือร่วมกับ TBI

ผลการศึกษา: พบ VOD 65 รายจาก 241 ราย (คิดเป็นร้อยละ 27) อาการรุนแรงมาก 13 ราย จาก 65 ราย (คิดเป็นร้อยละ 20) กลุ่ม matched unrelated donor มะเร็งในระยะสุดท้ายซึ่งปลูกถ่ายไขกระดูกในช่วง 1998-2000 พบว่าเกิด VOD สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอก

จากนี้ยังพบว่าเฮพารินไม่ได้ลดอุบัติการณ์ในการเกิด VOD ค่าเฉลี่ยวันที่พบ VOD คือวันที่ +8 พบว่าผู้ป่วยมีอาการรุนแรง 5 จาก 13 รายมีชีวิตรอดยาวนาน 1 ปี หลังการปลูกถ่ายแม้จะมีระดับบิลิรูบินสูงกว่า 35 มก./ดล. มีอาการทางระบบหายใจและไตวาย ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงมักได้รับ tissue plasminogen activator, Anti-thrombin III หรือ defibrinogen สำหรับ event free survival (EFS) วันที่ +100 หลังปลูกถ่ายสำหรับรายที่เกิด VOD และไม่เกิด VOD คิดเป็นร้อยละ 77 และ 94 ตามลำดับ

สรุป: พบว่าอุบัติการณ์การเกิด VOD ในช่วง 3 ปี (1998-2000) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 27 เป็นร้อยละ 41 ปัจจัยที่เพิ่มความรุนแรงของ VOD คือระดับบิลิรูบินสูง (มากกว่า 35 มก./ดล.) ข้อที่น่าสนใจจากการศึกษาพบว่าเฮพารินไม่สามารถป้องกันการเกิด VOD แต่กลับพบว่าในรายที่ได้รับเฮพารินมีโอกาสเกิด VOD ได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าการวินิจฉัยที่รวดเร็วร่วมกับการใช้ยา เช่น tissue plasminogen activator, Antithrombin III และ defibrinogen จะเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษา รูปแบบและยาเคมีบำบัดที่ใช้ในการปลูกถ่ายไขกระดูกไม่มีผลต่อการเกิด VOD จึงว่าควรจะมีการศึกษาต่อไปในเรื่องของการป้องกันและการรักษาที่จำเพาะต่อ VOD เพื่อให้การปลูกถ่ายไขกระดูกมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไป

เนาวรัตน์ ศรีสวัสดิ์

แพทย์ประจำบ้านกุมารเวชศาสตร์โรคเลือด
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

สี่อภายนาสุขภายฉิต

เมื่อคิดคิด	คิดไป	ไม่รู้ชบ
คิดทบทวน	ชั่วชั	คล้ายผีเข้า
คิดวนเวียน	เปลี่ยนไป	ไม่บางเบา
คิดจนเศร้า	เหงาหงอย	ตอยก่ำล้ง
อันดวงฉิต	คิดดี	มีเหตุผล
มีเริ่มตัน	จนจบ	พบความหวัง
เหมือนนับเงิน	เพลินได้	เก็บใส่คลัง
ไม่คลุ้มคลั่ง	สุขภายฉิต	ไม่ผิดทาง

หลวงตาวัตรวระ